10. výročí ZUŠ Strání

Poslední listopadový páteční podvečer oslavila ZUŠ Strání 10. výročí zahájení své činnosti.
1. 9. 2009 p. ředitelka Irena Michalčíková se zástupkyní pro ZUŠ Klárou Kolajovou oficiálně zahájily první školní rok Základní školy a Základní umělecké školy Strání. Nejvyšší povolený počet žáků byl stanoven na sto. V roce 2015 vyhovělo MŠMT žádosti p. ředitelky Ivy Stupkové a navýšilo počet žáků na sto dvacet. Umělecké vzdělávání navázalo na činnost pobočky LŠU a později ZUŠ Uherský Brod, která ve Strání působila od roku 1986. Před patnácti lety zde začali vyučovat také učitelé ze ZUŠ Dolní Němčí a v současné době pomáhají v situaci, kdy kapacita nestačí a nemůžeme přijmout všechny nadané žáky.
Akce školy se staly tradiční součástí kulturního dění v obci. Pravidelně pořádáme vánoční koncerty a besídky, hudební večírky, jarní koncerty, závěrečné absolventské koncerty. Žáci každoročně vystupují na vernisáži Setkání pod Javořinou, na vítání občánků, Setkání harmonikářů, rozsvěcování vánočního stromečku, na štěpánském koledování, fašankovém festivalu, dnech obce a dalších akcích. Loni škola uspořádala mimořádný koncert a výtvarnou soutěž Kde domov můj ke 100. výročí republiky. Zapojujeme se k nadaci ZUŠ Open Magdaleny Kožené, pořádáme den otevřených dveří, hudební setkání ve foyer školy v kulisách výtvarné výstavy. O pestrosti a nápaditosti práce výtvarného oboru napovídají už samotné názvy výstav: Vodník Karpátek vypráví, výtvarná soutěž Super triko, soutěž Bota, výstava Móda podle evropských metropolí a Bájný svět, Brazil, soutěž Klavír, Andělíček koledníček, 100 let republiky. ZUŠ se také účastní tradičních akcí základní školy - jako jsou akademie ke Dni matek, vánoční dílniček a, jarní a velikonoční tvoření.

Během deseti let své umělecké činnosti se žáci zapojili do celé řady soutěží. Z výrazných úspěchů bych ráda některé připomenula:
2010 - soutěž VO Karolinka Letem světem- Stanislav Kolaja získal zvláštní cenu poroty.
2011 - zvláštní ocenění v celostátní výtvarné soutěži Anežka Česká v Písku, soutěž MŠMT- okresní kolo 2. místo Šimon Bruštík, 3. místo Adam Bruštík a Lucie Pavlušová.
2012 - Soutěž VO Týká se to také tebe - 3. místo, soutěž MŠMT- okresní kolo 1. místo Jakub Štajner, 3. místo Stanislav Kolaja, krajské kolo 3. místo Jakuba Štajner.
2013 - soutěž v Dolním Němčí Od adventu do Tří králů - 1. místo Ráchel Jankových, 2. místo Ema Vestenická, soutěž Namaluj letadlo v Kunovicích - 1. místo Bernardeta Popelková, soutěž MŠMT v komorní hře - okresní kolo 1. místo, krajské kolo 1. místo, celostátní kolo 3. místo.
2014 - soutěž MŠMT - Šimon Bruštík, 1. místo okresní kolo, 2. místo krajské kolo, Daniel Bruštík 3. místo okresní kolo, Mezinárodní houslová soutěž J. Muziky v Nové Pace - Šimon Bruštík 3. místo.
2015 - soutěž Komiks Kunovice - 2. místo Tereza Tomášová, 3. místo Adéla Adámková, soutěž MŠMT - okresní kolo - 2. místo soubor Husličky.
2016 - Soutěž VO ZUŠ Dolní Němčí - 1. místo Karin Neštinová, soutěž Zpěváček 2016 – Daniel Bruštík a Adam Želibabka 1. místo.
2017 - Soutěž MŠMT okresní kolo 2. místo Lucie Pavlušová, 1. místo Šimon Bruštík, krajské kolo -
1. místo Šimon Bruštík Výtvarná soutěž Knihovny Kunovice - 2. místo kolektivu ZUŠ Strání.
2018 - Soutěž MŠMT - krajské kolo 1. místo Stanislav Kolaja, okresní kolo Barbora Popelková 3. místo,
Oblastní výtvarná soutěži Světoví výtvarníci - 1. místo - Karin Neštinová, Kristýna Dufková a Dominika Dufková, Výtvarná soutěž 100 let republiky v Dolním Němčí - 1. místo Ema Zámečníková, Barbora Antonie Adámková, Karin Neštinová, Natálie Miklášová, 2. místo Alica Janigová, Ema Popelková, Michal Maliňák, 3. místo Karolína Rybářová.

Velkým svátkem pro nás byla také účast v projektu Zlínské filharmonie Malí velcí filharmonici v roce 2017 a 2019. Naši žáci si zahráli v koncertním sále Kongresového centra ve Zlíně spolu s profesionálními symfoniky.
V červnu 2018 jsme strávili týden plný zážitků v Praze při nácviku a koncertování ve Společném orchestru žáků ZUŠ a ČF. Užili jsme si nezapomenutelný koncert v Rudolfinu, nejprestižnějším českém koncertním sále.

ZUŠ je tu deset let, ale čerpá z pevných a zdravých kořenů. Nejstarším projevem hudební kultury ve Strání jsou lidové písně. Nepotřebují ani hudební vzdělání, ani mecenáše. Čas je vykrystalizoval do ryzí podoby. Straňanská lidová píseň zaujala například také Leoše Janáčka. Ve Strání a v sousední Březové působil v letech 1871–1889 Bartošův a Janáčkův spolupracovník Alois Doufalík, učitel a sběratel lidových písní a tanců. Na jeho podnět Janáček navštívil v srpnu 1899 Březovou a Strání, zaznamenal některé písně a zprostředkoval vystoupení zpěváků a tanečníků ze Strání v Besedním domě v Brně. 19. srpna 1906 v Luhačovicích proběhlo setkání výboru pro lidovou píseň na Moravě a ve Slezsku, při té příležitosti se Leoš Janáček s členy výboru přijel podívat na tanec Pod šable do Strání. Zasadil se také o to, aby hlasy zpívajících fašančárů byly v roce 1908 zaznamenány na voskové desce. První doložená hudecká muzika působila ve Květné ve 20. letech 20. století „V hostinci u Zahradníků“. Z roku 1949 se zachovala novinová zpráva uložená v okresním archivu v Uherském Hradišti. Dočteme se v ní: „Ve dnech 20. – 25. února 1949 bylo ve Strání pod Javořinou nápadně živo. Celá dědina byla účastna při filmování národopisného filmu o straňanském fašanku. Ve filmu tančí a zpívá prostý lid a hrají místní hudci.“ Od roku 1958 let šířila straňanskou píseň Vlasta Grycová v Hradišťanu, Brolnu a Olšavě. Pan Pavel Popelka věnoval straňanským písním a tradicím celý svůj život. Nahrával je, zapisoval a vydal ve sbírkách, založil folklorní festival. V roce 1978 Dalibor Bambuch spolu s Vladimírem Grebíkem založili CM, která později dostala název Strýci. Dnes ve Strání působí několik folklórních muzik a souborů. Vedle Strýců Mladí Bruštíci, Husličky, CM Vlasty Grycové, Popremýšláme, soubory Javorina a Javorinka. Na fašanky po dědině hrají skupinky dospělých, ale i dětí z řad našich žáčků. Péčí o předávání tradic mladším generacím se věnovaly paní učitelky Anežka Horňáčková, Irena Michalčíková, Alena Žďárská, Jana Bruštíková, Věra Hloušková, v současnosti se přidala Marie Otte.

Jak je možné, že v jedné vesnici existují dvě výborné dechovky, čtyři cimbálovky, divadelníci, country kapela, bigbítová kapela, chrámový sbor s orchestrem, mužský a ženský sbor, sóloví zpěváci a muzikanti? Ve Květné v archivu pana Brumovského se zachovala stará černobílá fotografie z roku 1897, kde uvidíme pět hráčů na housle, violistu, violoncellistu a kontrabasistu, hráče na příčnou flétnu, dva hráče na klarinet, jednoho na trubku, trombonistu a dva na lesní roh. Malá obec Strání s osadou Květná měla kolem roku 1900 dvatisíce obyvatel. Díky majitelům sklárny se zde rozvíjel bohatý kulturní život. Zahnovi finančně podporovali zakládání kapel, obstarali učitele a kapelníky. Přinesli do zapadlé vesnice moravsko-slovenského pomezí noblesní hudbu vídeňských salónů a kaváren. Jejich snahy si určitě zaslouží naši pozornost. Po 1. světové válce Zahnovi zaměstnali na vrátnici pana Bodziaka, šikovatele vojenské hudby z Brna, který měl za úkol také vyučovat skláře hru na nástroj. Po jeho smrti zajistil továrník Zahn v roce 1924 nového kapelníka Františka Fenze ze znojemského divadla. František Fenz vedl v letech 1924–1934 dechovou hudbu a smyčcový orchestr. V roce 1925 založil spolu s mladými bratry Waltrem a Emanuelem Zahnovými jazzband. Když přijeli k Zahnům obchodní partneři, továrník povolal muzikanty, aby obstarali zábavu. V továrníkově zahradě Pod lipami se pořádaly plesy a taneční zábavy. Ve Strání nezůstávali muzikanti také pozadu. Podle zápisu ze zasedání straňanského Dobrovolného sboru hasičů ze dne 18. září 1894 se dočteme návrh: „Zřízena budiž kapela hudební, čítající deset mužů. Scházející nástroje budiž

spolehlivě zakoupeny a budiž majetkem spolkovým. Hudebníci jsou povinni při pohřbu člena zdarma hráti v průvodu. Z výhry odváděti budou do společné pokladny ještě procento, které se později stanoví. Vlastní vinou poškozený nástroj musí být jím samým splacen.“ Kapelníkem nově vzniklé dechové kapely se stal Josef Jurtík, místní varhaník. Muzikanty učil hře na dechové nástroje učitel Polášek z Dolního Němčí, jenž byl vysloužilým vojenským muzikantem. Mezi válkami kapelník Josef Jurtík založil novou kapelu nazvanou *Omladina*. Tak spolu soupeřili staří muzikanti (Zderčíkovci) a mladí (Sklenárovci). Před velkými církevními svátky (například Božím Tělem) se udělala malá zkouška v hospodě naproti kostela (ve Sklípku) a obě soupeřící kapely se spojily v kostele při mši svaté. V padesátých letech se z kapely „mladých“ se stala *Straňanka* - muzika Občanské besedy a ze „starých“ muzikantů vznikla *Javorinka*, jejíž zřizovatelem se stal Závodní klub při Moravských sklárnách Květná. Díky zdravé konkurenci a rivalitě byly a jsou obě dechovky výborné a úspěšné.

Naši učitelé se snaží rozvíjet tyto tradice. Ve škole podporujeme různé hudební formy a žánry. Na pátečním koncertu jsme mohli slyšet komorní orchestr, folkové seskupení, soubor lidových nástrojů, soubor smíšený, dechovku, výborné sólisty. Dovolte mi, prosím, abych poděkovala všem svým kolegům ze ZUŠ: paní učitelce Kataríně Bánovcové, Robertu Bánovcovi, Klárce Kolajové a Veronice Přikrylové, kteří tu se mnou působí od samého počátku. Postupně se k nim přidali Helena Milanová, Hana Grimová, Hana Miklášová, Nikola Jankových, Samuel Bánovec, Antonín Daníček, Zdeněk Vanďurka, Lenka Blahová a Gabriela Popelková.
V minulosti zde působil: Pavel Vacek, Anička Vlčková, Lenka Bařinová, Karel Tesař, Lenka Assmanová, Klára Tvrdoňová, Eva Horňáková, Jiří Miroslav Procházka, Aneta Chvílová. Vzpomeňte, prosím, se mnou i na Martu Macíčkovou, která nám stále chybí.

Za klidné zázemí a podporu děkujeme paní ředitelce Ivě Stupkové. Děkujeme také všem partnerům, se kterými spolupracujeme. Především Obci Strání, Mateřské škole ve Strání a SPOKOSu.

Hlavním úkolem školy však není prezentace a zpestřování kulturního života obce. Naším úkolem je vzdělávání a výchova žáků podle Rámcových vzdělávacích plánů stanovených MŠMT. Učitelé se snaží vedle poctivého hudebního řemesla probouzet u dětí vnímavost a cit, vést je ke spolupráci, toleranci, vytrvalosti a odvaze.
Všichni se společně snažíme, aby naše děti poznávaly krásy světa, aby se z nich stali jedineční a odvážní lidé.

Anna Přikrylová